

ଅଧ୍ୟାୟ - VII

ଉପକ୍ରମ

7.1 ପ୍ରତିବେଦନର ଏହି ଅଂଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ର ଉପରେ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ମହାସମାକ୍ଷକ (ସିଏଜି) କୁ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ସରକାରୀ ବିଭାଗମାନଙ୍କର ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ ।

ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷା ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟମ, କାନୁନ, ବିନିୟମ ଏବଂ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରୀ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଦେଶ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ହେଉଛି ନା ନାହିଁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟ, ପ୍ରାପ୍ତି, ସମ୍ପତ୍ତି ଓ ଦାୟ ସମ୍ପର୍କିତ ନେଣଦେଣର ପରୀକ୍ଷା ।

ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଣାମ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧକମାନଙ୍କୁ ସମୟୋଚିତ ସଂଶୋଧନାତ୍ମକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ସମର୍ଥ କରାଇବାର ଆଶା କରାଯାଏ । ଏହା ନୀତି ଓ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ପ୍ରଣୟନ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ, ଯାହାକି ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତ ପରିଚାଳନା ତଥା ଉତ୍ତମ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କରିବାରେ ଅଂଶଦାନ କରିବ ।

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସମାକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର, ସମାକ୍ଷାର ଯୋଜନା ପରିସର ସହିତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ମତ୍ରବ୍ୟୟ ସାର ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ । ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନର ଅଷ୍ଟମ ଅଧ୍ୟାୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମାନଙ୍କର ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷା ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

7.2 ସମାକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର

ରାଜ୍ୟରେ ସଚିବାଳୟ ସ୍ତରରେ 39 ଟି ବିଭାଗ ରହିଛି ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ/ ପ୍ରମୁଖ ଶାସନ ସଚିବ /କମିଶନର ତଥା ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଅନ୍ତି । ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅଧିକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିଥାନ୍ତି । ଏହି 39 ଟି ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରୁ 12 ଟି ବିଭାଗ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷେତ୍ରର ସମାକ୍ଷାରେ ହାତକୁ ନିଆଯାଏ । ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଚାରୋଟି⁸⁰ ବିଭାଗର ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

7.3 ସମାକ୍ଷାର ପ୍ରାଧିକାର

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 149 ଏବଂ 151 ଦ୍ୱାରା ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହା ସମାକ୍ଷକଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଏବଂ ସେବା ସର୍ଭାବଳୀ ଅଧିନିୟମ, (ସିଏଜି ଡିପିସି ଅଧିନିୟମ) 1971 ରେ ସିଏଜିକୁ ସମାକ୍ଷା କରିବା ପ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଅଛି । ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ 1971 ର ପରିଚ୍ଛେଦ⁸¹ 13 ଅନୁଯାୟୀ ସିଏଜି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟର ସମାକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଥେଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ୱୟଂ ଶାସିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା ସିଏଜି କରିଥାନ୍ତି । ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଏବଂ ଲେଖା ଓ ଲେଖା ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଅଧିନିୟମ, ବିଭିନ୍ନ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ନୀତି ଓ ପଦ୍ଧତି ବିହିତ କରାଯାଇଅଛି ।

7.4 ଯୋଜନା ଓ ସମାକ୍ଷା ସଞ୍ଚାଳନ

ବିଭାଗ / ସଙ୍ଗଠନ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖାର ଶଙ୍କ୍ଷାଭ୍ୟନ୍ତର ଆକଳନ କରାଯାଇ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ । କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥବ୍ୟୟ, ସଂକଟାପତ୍ର / ଜଟିଳ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତା ଅର୍ପଣର ସ୍ତର ଏବଂ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଆକଳନ ଭିତ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତୁଳେ ପୂର୍ବ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାର କରାଯାଇଥାଏ । ଶଙ୍କ୍ଷାଭ୍ୟନ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଉପରେ ଆଧାର କରି ସମାକ୍ଷାର

⁸⁰ ସମବାୟ, ଜଂଗଲ ଓ ପରିବେଶ, ଜଳସଂପଦ ଏବଂ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ
⁸¹ (i) ରାଜ୍ୟ ଏକତ୍ରୀକୃତ ପାଣ୍ଠିକୁ ଛୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟର ସମାକ୍ଷା (ii) ରାଜ୍ୟ ଆକର୍ଷକ ପାଣ୍ଠି ଓ ସରକାରୀ ହିସାବରୁ ଛୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟର ସମାକ୍ଷା ଏବଂ (iii) ସମସ୍ତ ନେଣଦେଣ, ଆୟ ଓ ବ୍ୟୟ ହିସାବ, ବାଲାନ୍ସ ସାର୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହକାରୀ ହିସାବ ।

ପୌନଃପୁନିକତା ଏବଂ ମାତ୍ରା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହି ଶଙ୍କାଭୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆଧାରରେ ସମାକ୍ଷା ସଞ୍ଚାଳନ କରିବା ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ସମାକ୍ଷା ଯୋଜନା ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରାଯାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁନିଟର ସମାକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ପରେ ସେହି ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ନେଇ ହୋଇଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଜାରି କରାଯାଇଥାଏ । ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ପାଇବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥାଏ । ଉତ୍ତର ମିଳିବା ପରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ମାମାଂସା ହୋଇଥାଏ ଅଥବା ଅନୁପାଳନ ନିମିତ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ନିରୀକ୍ଷଣ/ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ।

7.5 ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା

ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣାଯାଏ ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା 12 ଟି ବିଭାଗକୁ ଜାରୀ ହୋଇଥିବା 2,981 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନର 9,828 ଟି ଅନୁକ୍ଳେଦ ଜୁନ 2019 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବାକିଆ ରହିଥିଲା । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ 1,131 ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନର 2,488 ଟି ଅନୁକ୍ଳେଦ 10 ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ କାଳ ଧରି ବାକିଆ ରହିଥିଲା । ଏପରିକି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତର ଯାହାକି ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା କଥା, ଜାରି ହୋଇଥିବା 347 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରତିବେଦନ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଉତ୍ତର ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।